

Unnutus, mitä se on?

Unnutus eli lapsen itsetyydytys

- Lapsi hakee hyvän olon tunnetta sukupuolielimiensä kautta.
- Lapsi voi painella, hieroa, kosketella sukupuolielimiään omilla käsillään tai jotain vasten.
- Unnuttelun tavoitteena on saada mielihyvää, lohtua, ajankulua, rauhoittumista tai mitä tahansa lapselle miellyttävää oman kehon kokemusta.
- Se on lapsen oma yksityinen juttu.

”Kevään aikana poika (1,5v) löysi pippelinsä ja koskee sitä riemastuneena vaipanvaihdon + pesun yhteydessä. Oli myös iloinen kun opetin sanan pippeli. Tosin samoin iloitsi korvasta, nenästä, silmästä..”

(Vanhemman vastaus Laseke tutkimuksessa 2014).

Miksi lapset unnuttavat?

- Itsensä tutkiminen ja koskettelu on tavallista kaiken ikäisillä lapsilla.
- Lapsi löytää ja tutkii kehon osiaan ja omia tunteuksiaan.
- Lapsi tarvitsee turvallista kosketusta kehittyäkseen ja kasvaakseen.
- Pieni lapsi koee kehonsa jokaisen osan yhtä tärkeäksi ja samanarvoiseksi.
- Lapselle on yhtä luonnollista kosketella omaa nenäänsä kuin pippeliään tai pimppiään.
- Hän ei yhdistä siihen häpeää.
- Lapsi oppii varhaisessa vaiheessa, millainen kosketus tuntuu hyvältä ja alkaa toistaa sitä.

”Unnuttaminen on ollut vaikea aihe ja sen rajoittaminen julkisilta paikoilta. Muistan äitinä olleeni hämilläni mitä se on ja en saanut apua mistään. Silti haluaisin vertaiskokemuksia / että joku ammattilainen sanoisi että se on ok. Olen yrittänyt lempeästi ohjailla ja mielestäni onnistunut olosuhteisiin nähden hyvin. Aihe tuntuu olevan tabu, jopa ammattilaisten keskuudessa.”

(vanhemman vastaus Laseke tutkimuksessa 2014)

Lapsen kokemus

- Lapsen kokemus on erilainen kuin aikuisen, sillä lapsella ei ole aikuisen ajatuksia.
- Lapsen kokema seksuaalisuus ja mielihyvä on kehollista, omatahtista tutkiskelua ja hyvän olon hakemista. Se on lapsen kehitykseen liittyvä asia.
- Pojan pippeli voi myös kovettua ja se on normaalia.
- Poikalapsi voi venytellä pippeliään katsoessaan lastenohjelmia, koska se tuntuu kivalta. Tyttö voi hangata tai painella itseään pehmoleluun tai tyynyyn samasta syystä.
- Se on viihtymistä, nauttimista ja hyvää oloa, johon ei muiden heti tarvitse puuttua.

Aikuinen voi hämmentyä

- Lapsen unnutus voi olla aikuisesta hämmentävää, jos ei oikein tiedä mitä se on.
- Lapselle sukupuolielimen koskettelu ei eroa korvien, nenän tai varpaiden koskettelusta.
- Aikuisen tehtäväksi jää opettaa lapselle hyviä tapoja ja sopivuussääntöjä eli missä ja milloin jotakin voi tehdä.

”Tyttärelläni oli noin 4-vuotiaana tapana iltaisin iltasadun yhteydessä hyväillä itseään. Tapa siirtyi päiväsaikaan ja koko perheen katseen alle. Kerroin tytölle, että pimpsan koskettelussa ei ole mitään väärää ja hän voi tehdä niin aina kun siltä tuntuu, mutta se on yksityinen asia, jota on parempi tehdä ilman yleisöä. (vanhemman vastaus)

Osoita lapselle sopiva aika ja paikka

- Alle 3-vuotias reagoi vahvemmin sanattomiin viesteihin kuin puheeseen. Niinpä ilmeet, eleet, äänensävy ja tunnelma kannattaa pitää rauhallisena. Ole turvallinen, salliva ja hyväksyvä. Vältä häpeää.
- Jos lasta kielletään koskemasta jotain aluetta kehostaan, hänelle tulee helposti kielteinen kuva tästä ruumiinosasta. Lasta tulee kannustaa ja kehua, mutta myös ohjata ja opettaa, mitkä asiat ovat ok, missä ja milloin ja mitkä eivät.
- Anna lapselle mahdollisuus tutkia itseään rauhassa.

”Nukkarissa tapahtuvaan itsetyydytykseen ei puututa.” (ammattilaisen vastaus)

”Unnuttaminen ja omaan kehoon liittyvä kiinnostus on sallittua ja positiivista.” (vanhemman vastaus)

Huolestuttava unnutus

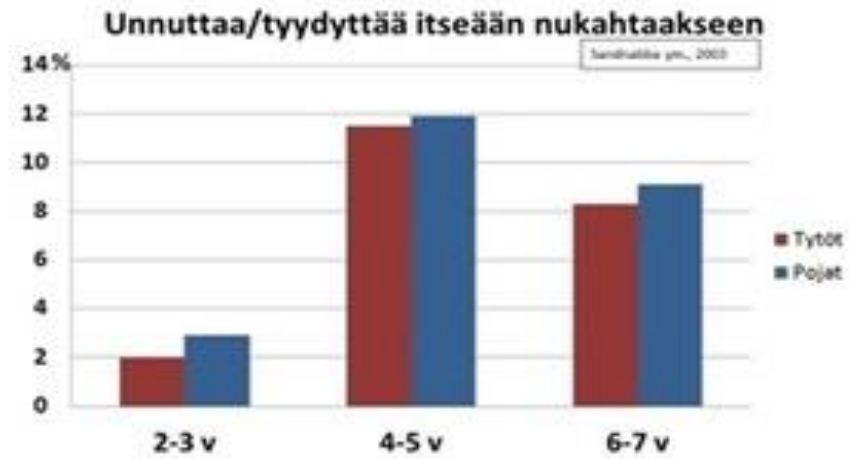
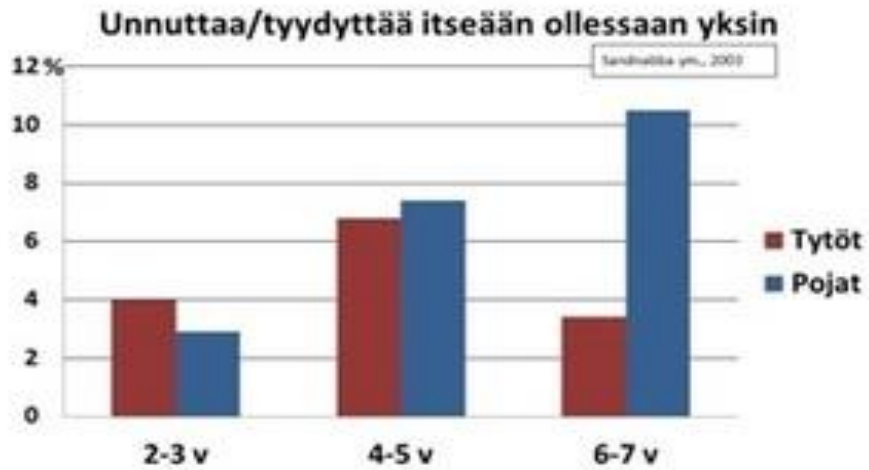
- Lapsen pakonomainen unnuttamiseen tulee aikuisen aina puuttua.
- Mikäli lapsen unnutus rajoittaa lapsen normaalia arkea tai häiritsee toisia lapsia, pitää pysähtyä tutkimaan, onko lapsella jokin hätä.
- Mikäli lapsen unnuttamiseen tuntuu liittyvän ahdistusta tai se satuttaa lasta itseään, on syytä tutkia, onko lapsella joku huoli.

”...päiväkotiharjoittelussa oli vuoden ikäinen lapsi, jonka jatkuvan ”unnuttamisen” kerrottiin johtuvan perusturvallisuuden puutteellisesta kehittämisestä. Eli lapsi haki itsensä hinkkaamisesta esim. syöttötuolin keskiapienaan nautintoa ja lohtua, mitä ei ollut saanut varhaiskehityksensä aikana häntä hoitavalta vanhemmalta luonnollisessa kosketuksessa ja vanhemman ja lapsen luonnollisesta läheisyydestä.” (ammattilaisen vastaus)

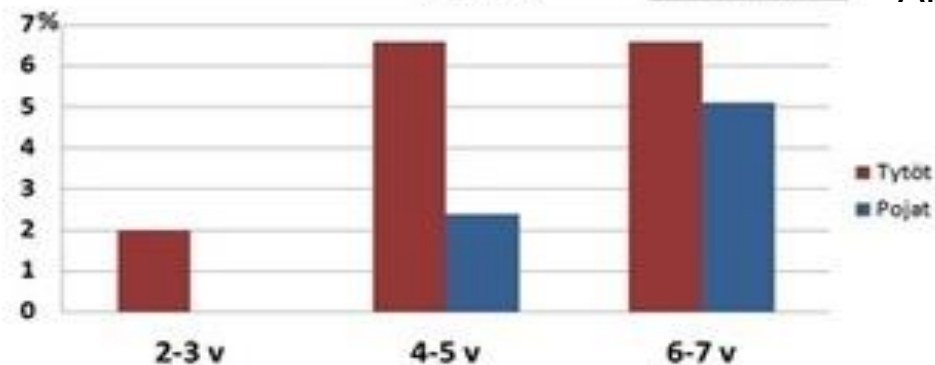

Kuinka yleistä unnutus on?

- Väestöliiton vuonna 2013 toteuttaman lasten seksuaaliterveyskyselyn mukaan varhaiskasvatuksen ammattilaisista 71 % totesi, että omassa lapsiryhmässä on lapsi tai lapsia, jotka unuttavat avoimesti ainakin joskus.
- Vanhemmista 8 % sanoi, että oma 0–6-vuotias lapsi unuttaa tai tyydyttää itseään avoimesti usein, 18 % sanoi näin tapahtuvan joskus ja 20 % harvoin. 47 % vanhemmista ilmoitti ettei näin ole tapahtunut koskaan ja 6 % ei osannut sanoa.

Hieroo vartaloaan toisia ihmisiä ja tai huonekaluja tai muita esineitä vasten (esim. peitto, tynny, leikkikalu) toisten läsnä ollessa
Sandnabba ym., 2003

Lähde: Sandnabba ym. 2003. Age and gender specific sexual behaviors in children. Child Abuse & Neglect